
Má Harvard a bude brát 19 tisíc korun aneb Šance a rizika absolventů zahraničních univerzit

15.2.2012 E15 Strana 6 Příloha - Kariéra a vzdělání, autor: Dita Fuchsová

V diskuzi o placení školného na našich univerzitách zapadá, že minimálně stovky, spíše tisíce českých studentů míří na zahraniční univerzity, kde je roční školné v řádech desítek tisíc dolarů či euro. Jejich motivace jsou různé. Ne všichni se vracejí po studiích do Česka a ne pro všechny je zde uplatnění. Studentů z prestižních univerzit, personalistů a odborníků na vyhledávání talentů jsme se zeptali, jakou výhodu, popřípadě nevýhodu má vzdělání z prestižní univerzity a jaký nástupní plat absolventi očekávají.

Daniela Ratajová studentka, Harvard Cítím, že je špatné, pokud se lidé s dobrým vzděláním a zkušenostmi ze světa nevracejí do ČR. Se zkušenostmi z předních světových univerzit toho zde můžeme dokázat opravdu hodně, neboť je v naší zemi takových lidí stále málo. Ráda bych byla soudkyní. Jelikož cizí státy vesměs požadují občanství dané země jako jednu z podmínek pro výkon funkce soudce, mé možnosti pracovat v zahraničí jsou velice omezené. Takže se po skončení studia plánuji vrátit do ČR. Myslím, že až se bude někdy rozhodovat o tom, zda budu navržena na jmenování soudkyní, budu jedna z mála se zahraničním vzděláním, respektive s Harvardem.

Jelikož se vrátím k soudu na pozici asistentky soudce, bude můj nástupní plat asi 19 tisíc korun hrubého. Budu-li jmenována soudkyní, plat se samozřejmě zvýší, přesto nástupní plat soudce nedosahuje platu v soukromé sféře.

Kdybych šla pracovat do některé mezinárodní advokátní kanceláře, očekávala bych nástupní plat 50 až 60 tisíc korun. Jan Kolmaš student, Yale University Diplom ze zahraničí svědčí i o tom, že vystupujete z davu svými zkušenostmi a umíte si poradit v prostředí se ztíženými podmínkami. Co se týče nástupního platu – za 30 tisíc korun bych se nezlobil. Jestli se vrátím do ČR, záleží na tom, jestli tu vůbec najdu uplatnění a za kolik. Velmi mě zajímá aerospace a takové pozice se u nás počítají na desítky.

Ondřej Černý student, Oxford Neochota některých českých vysokoškolských pracovišť přijímat kohokoli mimo vlastních odchovanců je známá; obávám se i tradičního českého „antiemigrantského komplexu“ – skepse vůči jedincům, kteří se z různých důvodů rozhodli působit v zahraničí, tam něco dokázali, ale jakmile se vrátili do vlasti, dostalo se jim nálepky „cizince, který si myslí, že když má vystudovaný Harvard nebo Cambridge, tak může nám Čechům něco vykládat“. Velmi rád bych studoval v zahraničí přinejmenším po doktorát. Což pochopitelně závisí na finančních podmínkách (stipendium mám od Nadace Zdeňka Bakaly) i na mém studijním výkonu. Svůj akademický kapitál bych rád dříve či později „investoval“ v českém prostředí.

Jitka Bolchová studentka, Charité, Berlín Jsem lékařka, končím mezinárodní teritoriální studia na FSV v Praze a studuji na Charité v Berlíně International Health. Vrátila jsem se do ČR, jelikož jsem měla pocit, že v oblasti International Health zde není mnoho odborníků (zatím se ani já za jednoho z nich nepovažuji) a abych ukázala, že ne všichni, kdo odjedou do zahraničí studovat, tam zákonitě musí zůstat. Moje vzdělání ze zahraničí působí pozitivně při žádání o zaměstnání, zejména v tom, že mě odliší od ostatních žadatelů, a zatím vždy vzbudilo zájem u zaměstnavatele se osobně se mnou potkat.

Bohužel oblast International Health je v ČR natolik málo zastoupena, že mnohokrát mi bylo naopak řečeno, že zde není vhodná pozice pro kvalifikaci, kterou jsem dosáhla. Do této oblasti jsem nevstupovala s vědomím vydělání si závratných částek, ale zároveň je pro mě nepřijatelné pracovat a nebýt za to jakkoli placena. Víím, že to není chyba pouze zaměstnavatelů, ale nastavení celého sektoru zdravotnictví a neziskového sektoru v ČR. V zahraničí jsem nabídky na zaměstnání měla, a to s platem řádově větším, než jakého bych mohla v dohledné době dosáhnout zde. Pokud v Česku nenajdu pracovní pozici v oblasti, kterou jsem studovala a jež bude placená alespoň natolik, abych se uživila, budu muset prozatím zvolit cestu práce v zahraničí. Daniel Bartoň absolvent, Cambridge Po studiu na Cambridge jsem se vrátil pracovat do ČR. Zahraniční vzdělání pro mne bylo při získání mé aktuální práce výhodou, ale u jiných potenciálních zaměstnavatelů mi bylo vzdělání získané v zahraničí někdy i na obtíž: připadal jsem jim pro nabízené pozice „totally overqualified“. Možnost uživit se byla pro mne hlavním důvodem návratu do ČR, protože v současné západní Evropě

je poměrně těžké získat práci v mém oboru (mezinárodní právo, popřípadě jen právo) bez toho, aby člověk musel podstoupit dlouhé doby neplacených studentských stáží.

Matěj Jungwirth student, Beloit College Nepochybuji o tom, že diplom ze zahraniční univerzity bude výhodou. Ukazuje něco o mé vytrvalosti a odhodlání, přece jen odchod do zahraničí na minimálně čtyři roky není něco automatického. Tomáš Kristlík student, semestr na University of Richmond Nelze očekávat, že se před vámi budou otevírat dveře jen proto, že máte v CV kvalitní univerzitu, je třeba být připraven vždy a všude dokázat své kvality, nespolehat jen na moc diplomu. Z osobní zkušenosti vím, že známosti a konexe, případně jejich absence, mohou mít mnohem větší vliv než případné osobní kvality včetně dosaženého vzdělání. Příkladem mohou být naši tři mladí důstojníci, kteří vystudovali Westpoint a po svém návratu skončili ve Vyškově v kanceláři. Osobně bych rád nabyt nejen kvalitního zahraničního vzdělání, ale i zahraniční zkušenosti, takže pokud by se vyskytly obdobné možnosti uplatnění v ČR a zároveň v Británii či USA, pak bych pravděpodobně upřednostnil zahraniční nabídku. Monika Rousová HR ředitelka středně velké české firmy Jakákoli mezinárodní zkušenost – vyjet do zahraničí, postarat se o sebe, obstát tam a tak podobně – každého z nás posouvá. Nerozumím tomu, že jsou mnozí čeští studenti pohodlní a ani se nesnaží využít možnosti strávit semestr někde v zahraničí prostřednictvím programů Erasmus a tak dále. Z vlastní zkušenosti vím, že si absolventi zahraničních univerzit neříkají o vyšší plat, ale umí obecně lépe vyjednávat a do jednání o platu prodají svou přidanou hodnotu. Často nabízejí dohodu – pojdte mi dát na zkušební dobu nějaký standard a já věřím tomu, že po zkušební době už bude jasné, co vám mohu přinést, co umím a jaké cíle s finanční motivací můžeme nastavit. Jsou také zvyklí fungovat více samostatně, dostanou základní informace a preferují prostor pro přinášení vlastních řešení.

Lukáš Sedláček prezident, Oxford & Cambridge Alumni Society ČR Obávám se, že na absolventy zahraničních, obzvláště prestižních univerzit, je pohlíženo ze strany zaměstnavatelů v ČR spíše s rozpaky. Jako by český pracovní trh ještě moc nevěděl, co s takovými absolventy dělat. Personalisté se obávají, že je nedokážou na daném pracovišti dlouhodobě udržet, nadřizení se bojí, že je tito absolventi budou chtít nahradit.

David Krajíček headhunter Zním českou absolventku z Harvardu, která se prosadila v srdci burzovního světa na Wall Street a dosáhla nejvyšších met. Stejně tak jsou absolventi Oxfordu, kteří se věnují vzdělávacím projektům u nás v ČR. Jsou studenti, jejichž motivace ke studiu na prestižních školách v zahraničí je dána hlavně ambicemi kariérní perspektivy ve vedení významných nadnárodních společností. Některé, zejména anglosaské konzultační a právní firmy, vyžadují tituly z těch nejprestižnějších škol, jako je Eton, Oxford, Yale, Harvard nebo vyhlášené MBA školy jako INSEAD, ENPC Paris, E. M. Lyon, Pittsburgh KATZ nebo Northwestern – Kellog.

Táňa Panýrová HR konzultantka Musela jsem například odmítnout několik právníků, protože vystudované španělské či francouzské právo a neznalost českého práva je české firmě na nic. Naopak ekonomické obory jsou ve školách v zahraničí většinou kvalitnější než u nás a absolvent má výhodu. Problémem může být jazyk, může chybět znalost odborných termínů v češtině. Pokud někdo studuje v zahraničí střední i vysokou školu, nemusí znát české realie. Třeba absolventka dvou VŠ v Austrálii se po 11 letech vrátila do Čech, hledala práci a nemohli jsme ji přijmout – netušila, co je výpis z obchodního rejstříku, kde a k čemu slouží katastrální úřad, jak se posílá doporučený dopis a tak podobně.

A to se po čtyřech měsících hledání práce ucházela o místo asistentky. Výborná je kombinace základní VŠ u nás, MBA, PhD, LLM a podobně nebo druhá VŠ venku. Těm pak patří svět.

Vanda Thorne vyučující, New York University Jedna z největších výhod absolventů zahraničních univerzit je bravurní schopnost pracovat v cizím jazyce, což je zcela klíčové například v obchodních a právnických firmách. Také se dokážou mnohem lépe orientovat na pracovním trhu, aktivně vyhledávat příležitosti, přesně formulovat své požadavky a zároveň lépe „prodat“ své schopnosti a znalosti.